

Deall a Dysgu Cymraeg

Branwen				
Lleoliad:	Harlech, Iwerddon, Ynys Môn		etifedd	Plentyn <i>heir</i>
Cymeriadau:	Bendigeidfran	Brenin Ynys y Cedyrn, cawr o ddyrn	llys	Palas, neuadd
	Manawydan	Brawd Bendigeidfran	llong	cwch
	Branwen	Chwaer Bendigeidfran	heddwch	Dim rhyfela
	Nisien ac Efnisien	Efeilliaid, hanner brodyr i Bendigeidfran	arfau	ar gyfer ymladd <i>weapon</i>
	Matholwch	Brenin Iwerddon	henffych	Ffordd o ddweud 'helo'
	Gwern	mab Matholwch a Branwen	gweflau	Gwefusau ceffyl
Digwyddiadau: (angen dysgu'n fras)	- Bendigeidfran a'r teulu yn Harlech ac yn gweld 13 llong yn dod o'r Iwerddon.		cynffonnau	Mwy nag un cynffon <i>tail</i>
	- Matholwch eisiau priodi Branwen.		Gwyddelod	Pobl Iwerddon
	- Efnisien yn dinistrio ceffylau Matholwch.		sarhau/ sarhad	Diffyg parch, creu niwed <i>Insult, disgrace</i>
	- Bendigeidfran yn talu iawn- march am bob march, ffon a phlât arian ac aur, pair y dadeni.		gwarth	Codi cywilydd <i>shame, dishonour</i>
	- Branwen yn mynd i Iwerddon a chael mab.		byrbwyll/ yn fyrbwyll	Ymateb cyflym , heb ystyried yn iawn, difeddwl, brysiog
	- Gwyddelod eisiau dial ar Branwen- caethferch i'r gegin.		llanast	Anhrefn, annibendod, ddim yn daclus
	- Branwen yn dysgu'r ddrudwen i siarad ac yn ei hanfon â neges at Bendigeidfran.		pair	Crochan, <i>pot, Cauldron</i>
	- Bendigeidfran a'i fyddin yn mynd i Iwerddon.		dial	Brifo rhywun gan eu bod nhw wedi eich brifo chi <i>revenge</i>
	- Hen ŵr yn gofalu am foch- gweld mynydd, dau lyn a choedwig yn croesi'r môr.		caethferch	Caeth + merch= merch sydd ddim yn rhydd
	- 'A fo ben bid bont' Bendigeidfran yn gorwedd dros yr afon.		cigydd	Person sy'n lladd, trin a gwerthu anifeiliaid <i>butcher</i>
	- Gwyddelod eisiau talu iawn- adeiladu tŷ anferth i Bendigeidfran. Gwledd- ond Gwyddelod yn twyllo a chuddio milwyr mewn sachau. Efnisien yn sylwi a lladd y milwyr.		bonclust	Bwrw ochr pen, wrth y glust
	- Efnisien yn taflu Gwern i'r tân.		drudwen	Aderyn bychan <i>starling</i>
	- Brwydro.		dof	Hapus o amgylch pobl, ddim yn ofnus o bobl <i>tame</i>
	- Efnisien yn dinistrio'r pair.		cymodi	Dod nôl yn ffrindiau, adfer cyfeillgarwch
	- Bendigeidfran wedi cael ei glwyfo- gwaywffon wenwynig- torri ei ben.		clwyf clwyfo	Cwt, briw, anaf <i>wound</i>
	- 7 milwr, Branwen a phen Bendigeidfran yn ôl i Gymru.		gwaywffon	Arf hir gyda blaen miniog <i>spear</i>
	- Glanio'n Ynys Môn- afon Alaw. - Branwen yn torri ei chalon. Claddu Branwen ar lan afon Alaw.		gwenwynig	Sylwedd sy'n gallu achosi niwed neu ladd <i>poisonous</i>